

INNOVATION AND ENSURING THEIR BANK LENDING IN UKRAINE

ANNOTATION: The role of innovations within the process of social and economic development is considered in the article. Nowadays, due to the diversity of sources for financing innovation, there is a need to consider the particular role of each of them. It is defined that investment process is to be considered as a complex one, which takes place not only in the economy, but also in other areas of human life nowadays. The different points of view on the essential characteristics of the financing process definition within our modern society are investigated. The diversified approaches to structuring sources for financing innovation are distinguished. In particular, the attention is paid to the banks and their important role within innovative process nowadays. The banks are expected to deliver innovative services, which influence both innovative and economic development. The structure of financing sources of innovation activity in Ukraine is shown and analysed. The possibilities of expanding the sources for financing innovation by attracting alternative banking financial sources are highlighted that allow activating innovative development of the national economy. It is proved that the innovative aspect of bank financing is able to create the prospects for the growth of the scientific and innovative nature of national economy development.

KEY WORDS: innovation, credit, kinds of innovations, banking credit, open innovations.

Вступ. Процес життєдіяльності суб'єкта господарювання в умовах ринкової економіки України визначається результативністю впровадження інновацій, що залежить від можливості залучення необхідного обсягу фінансових ресурсів для реалізації поставлених цілей. Створення і впровадження новітніх технологій, розвиток ринкової інфраструктури, використання ІТ-технологій він форматизації суспільства засновані на відповідному фінансовому забезпеченні. Процес функціонування суб'єктів господарювання серед різних джерел фінансування інновацій часто розглядають банківський кредит. Дослідження інновацій та можливостей їх впровадження на національному ринку актуальності набуває обґрунтування перспектив банківського кредитування інновацій України.

Внаслідок актуалізації вказаних питань їм приділяється значна увага у працях сучасників. Окремі аспекти фінансово-кредитного забезпечення інноваційної діяльності присутні в роботах зарубіжних та наших співвітчизників: Ю. Буреннікова, Н. Зарічної, С. Мошенського, Н. Пантелеєвої, С. Пашової, І. Прядко, О. Степаненко та інших. Серед сучасних зарубіжних авторів питання інновацій та інноваційного розвитку вивчали К. Блеквел, Д. Фазіна, Г. Чезбрух, А. Шаракі та інші.

Метою нашого дослідження є поєднання теоретичних аспектів дослідження інновацій із умовами та можливостями їх банківського кредитування в Україні.

Результати. Термін «інновація» — латинського походження, що в перекладі означає оновлення, зміну. В науковому контексті термін вперше вжито Й. Шумпетером у другій половині XIX ст. Б. Твісс, Б. Санто, В. Хіппель та Х. Рігс розглядали інновації в широкому сенсі як нововведення, перетворення в економічній, технічній, соціальній та інших сферах, засновані на нових ідеях, винаходах, відкриттях. У вузькому сенсі М. Портер, П. Друкер, Д. Тідд, Д. Бессант і К. Павітт під інноваціями розуміли перше використання винаходу, за яким йде його поширення. Згідно з статичним підходом інновація виступає, як «інновація — продукт» (відображено у міжнародних стандартах Керівництво Фраскати та Керівництво Осло), за динамічного підходу — «інновація — процес» (Д. Тідд, Д. Бессант, К. Павітт, Б. Твісс, Б. Санто) [17, с. 156].

Загалом інновації визначаємо як результат впровадження нововведення, мета якого змінити об'єкт управління та здобути економічний, соціальний, екологічний, науково-технічний або інший ефект. Проте, зважаючи на різноманітність і багатогранність трактувань даного поняття, погляди низки вітчизняних і зарубіжних учених узагальнюємо в табл. 1.

Таблиця 1

**ПОГЛЯДИ ВІТЧИЗНЯНИХ ТА ЗАРУБІЖНИХ УЧЕНИХ
НА ТРАКТУВАННЯ ПОНЯТТЯ «ІННОВАЦІЯ»***

	Джерело	Інновація
1	2	3
1	Й. Шумпетер	Створення нового або значно вдосконаленого продукту або процесу, нового методу маркетингу або нового організаційного методу в діловій практиці, організацію робочих місць або зовнішніх зв'язках
2	Б. Санто	Це суспільний технічний економічний процес, який через використання ідей і винаходів веде до створення кращих виробів, технологій, а якщо вона орієнтується на економічну вигоду, прибуток, поява інновації на ринку може принести дохід
3	П. Друкер	Особливий інструмент підприємців, засіб, за допомогою якого вони прагнуть здійснити новий вид бізнесу або послуг

Продовження табл. 1

1	2	3
4	М. Портер	Можливість здобути конкурентні переваги, включаючи як нові технології, так і нові методи роботи, що проявляються в новому дизайні продукту, новому процесі виробництва, у новому підході до маркетингу чи в новій методиці підвищення кваліфікації працівників
5	Б. Твіс	Процес, в якому винахід або ідея набувають економічного змісту
6	В. Хішпелъ	Застосування нового процесу або продукту на практиці
7	К. Фрімен	Технічна, виробнича, управлінська та комерційна діяльність із виготовлення товарів чи перше використання нових процесів
8	Г. Рігге	Комерційне освоєння нової ідеї
9	Ла Герре	Будь-яка зміна у внутрішній структурі господарського організму
10	А. А. Пересада, Т.В. Майорова, О.М. Ляхова	Використання у тій чи тій сфері суспільної діяльності результатів інтелектуальної праці, технологічних розробок, спрямованих на удосконалення соціально-економічної діяльності
11	М. Лапін	Комплексний процес створення, поширення нового практичного засобу для нової або кращого задоволення вже відомої потреби людей і водночас як процес, пов'язаний із введенням даної новини у тій соціальній і речовій сфері, в якій здійснюється її життєвий цикл
12	С. Ільєнкова	Це зміни, функцією інноваційної діяльності є функція зміни
13	Н.Розанова	Застосування винаходу для створення товару або процесу
14	І.Єршова	Кінцевий результат інноваційної діяльності, що отримав реалізацію у вигляді нового або вдосконаленого товару, що реалізується на ринку нового або вдосконаленого технологічного процесу, використаного в практичній, у тому числі підприємницькій діяльності
15	В. Яковець	Внесення нових елементів, всього, що вперше увійшло до вжитку
16	П. Юрковский, В. Коропухина	Введення чогось нового, модернізація, реформа; внесення засобів у нову технологію, нові форми організації та управління, що охоплюють не тільки окремі підприємства, а і їх сукупність, галузі

1	2	3
17	Е. Роджерс	Ідея, дія або об'єкт, які сприймаються як нове окремим суб'єктом або іншою одиницею сприйняття
18	Закон України «Про інноваційну діяльність»	Новостворені (застосовані) і/або вдосконалені конкурентоспроможні технології, продукція або послуги, а також організаційно-технічні рішення виробничого, адміністративного, комерційного характеру, що поліпшують структуру та якість виробництва і соціальної сфери
19	Лондонський інститут інновацій	Впровадження ідей для забезпечення конкурентоспроможності, продуктивності діяльності суб'єкта господарювання

*Джерело: складено автором на основі [2; 16; 20].

Інновації є невід'ємною складовою еволюції суспільства. Класики економічної теорії наголошують, що специфіка та природа прийняття інноваційних рішень залежать від стадії розвитку суспільства, тому під час аналізу природи інновацій необхідно враховувати стадії економічних циклів. Наприклад, інноваційну природу мають теорії «довгих хвиль», засновані в XIX ст. англійським економістом У. Джевонсом, найбільший внесок у їх розвиток зробили М. Кондратьєв і Й. Шумпетер. М. Кондратьєв прагнув створити універсальну концепцію, що здатна описати всі види циклічних коливань і може слугувати надійним інструментом прогнозування коротко- і довгострокового розвитку економіки. Розвиток техніки є невід'ємним від еволюції великих циклів. Існує зв'язок між стадіями чотирифазного циклу з хвилями технологічних змін, які обумовлені наявністю науково-технічних відкриттів і винаходів, нововведеннями й економічними можливостями їх упровадження, а їх напрям та інтенсивність є функцією запитів практичної діяльності та попереднього розвитку науки і техніки [11]. М. Кондратьєв відокремив дві фази циклу — висхідну та низхідну (зниження та підвищення). Зниження збігається зі змінами базових технологій і технологічних структур, підвищення — з піднесенням економічного та науково-технічного розвитку суспільства.

Інноваційний характер довгих хвиль підтверджується доробками Й. Шумпетера, який створив «інноваційну теорію підприємництва». Підприємці, проводячи інноваційну діяльність, забезпечують базу для технологічної ренти, і як наслідок —

добробуту. Розмір технологічної ренти зменшується у міру того, як попередні інновації стають сталою практикою в економічному житті, і тому з'являється знижувальна хвиля. Й. Шумпетер стверджував, що існує нескінченна кількість циклів, усі цикли генеруються інноваціями [15].

Ураховуючи суспільну значимість і багатогранність інновацій, розглянемо підходи до класифікації інновацій, які узагальнено в табл. 2.

Таблиця 2

КЛАСИФІКАЦІЯ ІННОВАЦІЙ*

Ознаки класифікації	Вид інновації
<i>1</i>	<i>2</i>
Значимість у розвитку продуктивних сил	Епохальні, базові, покращувальні, псевдоінновації
Рівень новизни	Радикальні, нерадикальні
Масштаб поширення	Глобальні, транснаціональні, національні, галузеві, регіональні, локальні
Характер потреб, що задовольняється	Нові потреби, існуючі потреби
Предметний зміст	Інноваційні продукти, інноваційні процеси
Сфера застосування	Виробничі, економічні, соціальні, екологічні, юридичні, організаційно-управлінські, інформаційні, торговельні, фінансові, науково-методичні, у сфері послуг, інтегральні
Спосіб виникнення	Відкриття, винахід, розробка, раціоналізаторська пропозиція
Спосіб поширення	Дифузійні, одиночні
Призначення	Удосконалення, доповнення, заміщення, витиснення, ретроінновація
Рівень ефективності	Високий, середній, низький
Рівень змін, до яких призводить впровадження інновації	Револьюційна інновація — продукт (послуга, процес), який є кардинально новим; Еволюційна інновація — новий продукт (послуга, процес) є слідством поступового розвитку певних технологій, продуктів, послуг

1	2
Масштаб поширення	Глобальні, міжнародні, державні, регіональні, локальні
Економічне значення	Інновація, нововведення
Черга реалізації	Первинна — здійснена вперше. Вторинна — інновація, аналог якої було здійснено раніше в певній установі/ підприємстві, а потім, внаслідок власних досліджень, здійснено повторно іншою установою/підприємством. Імітаційна — здійснена іншим підприємством/установою, і впроваджена на даному підприємстві/установі через придбання відповідних прав на новацію
Сфера застосування	Виробнича, економічна, фінансова, організаційно-управлінська, соціальна, екологічна, юридична, інформаційна, сфера послуг, інтегральна
Тип інновації	Продуктові, процесні, організаційні, ресурсні

*Джерело: [14].

Спостерігаємо розширення характеристик поділу інновацій у межах класифікаційних ознак, що свідчить про набуття якісно нового рівня розуміння інновацій в умовах сучасності. Новаторським вбачається поділ інновацій американським ученим Г. Чезбрухом на відкриті та закриті [7].

Суть відкритої інновації полягає в можливості інноваційних структур реалізовувати її спільними зусиллями з залученням контрагентів (рис. 1). На практиці модель відкритих інновацій застосовано компаніями Apple, Xerox і Microsoft, що дозволило їм поєднати фінансові ресурси у реалізації проектів на основі інноваційних ідей, які виникають як результат систематичної творчої діяльності.

Значення інновацій для еволюції суспільства та їх сучасна відкритість створюють передумови для формування інновацій у будь-яких сферах функціонування суспільства, що зумовлює підвищену увагу до джерел їх фінансування. У вітчизняній економіці додатковим стимулом для впровадження інновацій суб'єктами господарювання може стати активізація їх кредитування. Причому в основі такого кредитування лежатимуть фінансові ресурси

банків. Так, за даними НБУ, щорічно близько половини опитаних суб'єктів господарювання були готові взяти банківський кредит, що показує початкову заінтересованість у розвитку вказаного напряму діяльності банків.

<i>Ідейні консультанти</i>	<i>Внутрішні постачальники</i>	<i>Канали збуту</i>
	упаковка	власний продаж
	компоненти	дистриб'юторство
	<i>Зовнішні постачальники</i>	
	упаковка	
	компоненти	
	<i>Інноваційна мережа</i>	
	Концепція шість сигм	
	Концепція управління проектами	
	<i>Випробування</i>	
	<i>Інноваційна мережа</i>	
	Внутрішня інноваційна мережа	
	Корпоративні дослідження	
	<i>Бізнес-партнери</i>	
	Стратегічні партнери	
	Технологічні ліцензії	
	Партнерство щодо розвитку	

Рис. 1. Партнерство в контексті життєвого циклу реалізації відкритих інновацій*

*Джерело: [19, с. 13].

За видами економічної діяльності найбільша частка респондентів, які планують брати кредит становить: серед підприємств переробної промисловості (54,0 %), з виробництва та розподілення електроенергії, газу та води (48,1 %), сільського господарства (47,1 %) та торгівлі (45,6 %) [4, с. 17]. Це здебільшого великі за розміром підприємства, які мають перспективи для впровадження інновацій.

У вітчизняній економіці роль банків загалом і кредитного сектору зокрема зросла в середині XIX ст. Цей час був «ознаменований... небувалим... розвитком приватного підприємництва...», — зазначав міністр фінансів Російської імперії М.Х. Рейтерн. «Відкрилось безліч приватних банків, будівельних та інших акціонерних товариств...». Активно розвивалася мережа акціонерних комерційних банків, основною стала централізована банківська модель фінансування, характерна для фінансової культури континентальної Європи, на відміну від децентралізованої англо-американської моделі з підвищеним значенням ринку цінних паперів.

Модель банківського фінансування формувалася в Україні спочатку за прикладом французького банку Credit Mobilier братів Перейра, а потім під впливом досвіду німецьких банків кінця XIX ст., що створювали фінансово-промислові групи з фінансованими ними великими промисловими підприємствами [9, с. 355]. Спостерігаємо зародження процесів проектного кредитування, що передбачає можливість подальшого інноваційного розвитку. Існує взаємозв'язок між динамікою розвитку банківського сектору та темпами економічного зростання.

З переходом вітчизняної економіки до ринкових умов господарювання банківське кредитування набуло статус одного з провідних джерел фінансування. За даними Асоціації українських банків, величина банківських кредитів, наданих юридичним особам, у 2000 р. становила лише 1,10 % від відповідного показника 2017 р. Це характеризує динамічний розвиток кредитування у банках, зокрема, незважаючи на нестабільність економічної ситуації, за рахунок підвищення попиту на кредити з боку юридичних осіб, що також пов'язано з необхідністю постійного введення в дію заходів інноваційного характеру.

Поряд із наведеним вище зауважуємо, що, наприклад, у 2013 р. обсяг кредитних вкладень банків в економіку збільшився на 11,8 % порівняно зі збільшенням лише на 2 % у 2012 р. Це відбулося переважно завдяки активізації корпоративного кредитування. Проте у січні — вересні 2014 р. обсяг кредитних вкладень банків скоротився, що зумовлено як факторами попиту (зменшення кількості надійних позичальників в умовах зниження економічної активності), так і пропозиції (з огляду на скорочення ресурсної бази банків). Обсяг залишків кредитів, наданих суб'єктам господарювання, за підсумками 2013 р. збільшився на 14,4 %. Залишки за кредитами, наданими в національній валюті, збільшилися на 15,8 %, в іноземній — на 11,7 %. Проте загальний обсяг кредитів, наданих

суб'єктам господарювання у національній валюті, протягом січня — вересня 2014 р. зменшився на 8,8 %, тоді як в іноземній валюті — на 10,5 % (у доларовому еквіваленті) [1].

Однією з причин висхідних тенденцій попередніх періодів називають поліпшення надійності позичальників з огляду на покращення їх фінансового стану. Спостерігаємо спільні тренди зміни індикаторів ефективності промислового виробництва та кредитування суб'єктів господарювання. Фінансові результати підприємств до оподаткування за січень — вересень 2013 р. становили 22,8 млрд грн; частка прибуткових підприємств у загальному обсязі — майже 60 %. Протягом відповідного періоду 2014 р. підприємства зазнали збитку, що позначилося на їхній надійності та, відповідно, стало однією з причин скорочення обсягів наданих кредитів.

Станом на 2012 р. в економіці України величина довгострокових кредитів, наданих суб'єктам господарювання, зросла на 10,7 % порівняно з відповідним показником у 2011 р., коротко- і середньострокових кредитів — на 14,3 %; однак у 2014 р. даний показник знизився приблизно на 40 %. Загальні тенденції вітчизняного ринку коротко-, середньо-і довгострокових кредитів зображено на рис. 2. Ринок кредитування юридичних осіб зберігає спільні тенденції до змін попиту на кредитні ресурси різних строків залучення, коливання пов'язані здебільшого з макроекономічними змінами.

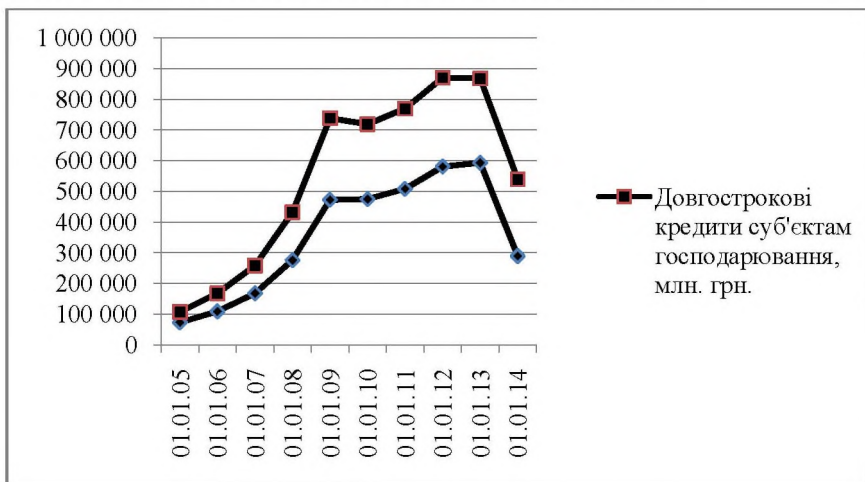

Рис. 2. Динаміка зміни величини залучених на різний термін кредитних ресурсів*

* Джерело: складено автором на основі даних [2].

Під час аналізу структури кредитно-інвестиційного портфеля банків України спостерігаємо, що окремі з них спрямовані чітко на забезпечення кредитних потреб фізичних осіб. Існує доцільність розгляду нових напрямів кредитування. Зростання частки кредитів юридичним особам можливо за рахунок відокремлення інновацій як окремого об'єкта банківського кредитування. Зокрема, існують перспективи кредитування масштабних інновацій за рахунок поєднання зусиль кількох банків з метою надання максимально відповідного потребам суб'єкта кредиту. Наприклад, револьверним синдикатним кредитом за участю 16 банків терміном на п'ять років у вигляді двох траншів величиною 1 млрд дол. і 0,5 млрд дол. скористалася гірничо-металургійна група «Метінвест», що сприяло оновленню та інноваційному розвитку суб'єкта господарювання [18].

Кредитування в Україні залишається надто дорогим для населення й юридичних суб'єктів господарювання. Аналіз сучасного стану банківського кредитування фізичних та юридичних осіб виявив основні тенденції, такі як зменшення частки кредитів наданих фізичним та юридичним особам у загальному обсязі кредитування для інноваційних рішень, а також зниження частки довстрокових кредитів для венчурного інвестування.

Кредитна діяльність на сучасному етапі потребує інноваційності в кредитуванні фізичних і юридичних осіб шляхом удосконалення або зміни організаційної, фінансово-економічної та соціальнобезпечної діяльності банківської системи України.

Висновки. Підбиваючи підсумки, можемо стверджувати, що в Україні існують перспективи банківського кредитування інновацій, що зумовлено тенденціями розвитку банківського кредитування і формуванням потреб суб'єктів господарювання, які впроваджують інновації у кредиті. Перспективи кредитування інновацій вітчизняними банками у майбутньому пов'язуємо із таким:

- необхідність еволюції суспільства вимагає систематичного впровадження інновацій, що створить поштовх для формування напрямку банківського кредитування інновацій в Україні;

- для висхідного розвитку банківського кредитування інновацій необхідно чітко узгодити потреби вітчизняних суб'єктів господарювання, які впроваджують інновації з можливостями банків, що забезпечить уникнення неузгодженості бажань потенційних позичальників і можливостей кредиторів;

- існують передумови формування напрямів кредитування різного роду інновацій у банках України, що зумовлює можливість їх спеціалізації з метою кредитування інновацій у конкретних галузях економіки.

Таким чином, перспективи впровадження інновацій в Україні пов'язуємо з розвитком банківського кредитування. Існує необхідність удосконалення банківського кредитування інновацій в Україні, що зумовлює потребу у вивченні вдалого досвіду інших країн світу. Це дозволить досягти позитивних фінансових результатів функціонування банків, сформує надійний ресурс для подальшого впровадження інновацій в економіці.

Література

1. Аналіз економічного стану України. Монетарний огляд // НБУ / [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://www.bank.gov.ua/control/uk/publish/category?cat_id=58037
2. Асоціація українських банків. Показники діяльності банків. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://aub.org.ua/index.php?option=com_arhive_docs&show=1&menu=104&Itemid=112
3. Буренніков Ю. Ю. Управління інноваційною діяльністю в промисловості: сутність, особливості розвитку, шляхи удосконалення : монографія / Ю. Ю. Буренніков, Н. В. Полішук, В. О. Ярмоленко. — Вінниця: ВНТУ, 2011. — 184 с.
4. Ділові очікування підприємств України. Аналітичний звіт. III квартал 2014 р. — НБУ. — Київ, 2014. — 60 с.
5. Диба О. М. Фінансово-кредитне забезпечення інноваційного розвитку економіки : монографія/ О.М. Диба. — К.: КНЕУ, 2015. — 387 с.
6. Зарічна Н. Міжнародний досвід створення та розвитку фінансових кластерів / Н. Зарічна // Соціально-економічні проблеми і держава. — 2012. — Вип. 1 (6). — С. 59–65.
7. Інтерв'ю з Генрі Чезбрухом, експертом з інновацій. — [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.management.com.ua/interview/int258.html>
8. Міжнародні кредитні рейтинги України, регіонів, компаній і банків. — УНІАН. Економіка. — [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://economics.unian.net/ukr/detail/122753>
9. Мошенський С. З. Історія ринку цінних паперів України у складі Російської імперії (друга половина XIX ст. — початок XX ст.) / С. З. Мошенський // Вісник ЖДТУ. — 2011. — № 4 (58). — С. 354–363.
10. Диба О. М. Інноваційний розвиток підприємств в умовах глобалізації/ О. М. Диба // Стратегія економічного розвитку України. — 2018. — Вип.42. — С. 111–118. (UlrichsWeb, Scientific Indexing Services)
11. Пантелеєва Н. М. Фінансові інновації з позиції інноваційно-циклічної теорії економічного розвитку / Н. М. Пантелеєва // Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України. Збірник наукових праць. — 2011. — Вип. 33 (11). — Том 2. — С. 22–33.
12. Пашова С. М. Особливості здійснення інвестиційного кредитування інноваційної діяльності банками України / С. М.Пашова // Бізнесінформ : науковий журнал. — № 3. — 2013. — С. 307–313.

13. Про інноваційну діяльність: Закон України № 40-IV від 04.07.1991р. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=40-15>

14. Прядко І. В. Концептуальні основи дослідження сутності поняття «інновація» / І. В. Прядко // Технологический аудит и резервы производства. — № 2 (16). — 2014. — С. 20–26.

15. Соболев В. О. Розвиток теорії криз: узагальнення Й. Шумпетера та сучасні підходи / В. О. Соболев // Науковий вісник Чернівецького університету. Економіка. — 2011. — Вип. 579–580. — Том 2. — С. 35–40.

16. Степаненко О. П. Тенденції інноваційного розвитку банківської системи України / О. П. Степаненко // Актуальні проблеми економіки. — 2012. — № 6 (132) — С. 275–283.

17. Цадо Г. В. Сутність та значення інвестиційно-інноваційних процесів в системі регіонального розвитку / Г. В. Цадо // Інноваційна економіка: всеукраїнський науково-виробничий журнал. — 2011. — № 2 (21). — С. 154–160.

18. Business. Канал бізнес-ідей // [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://business.ubg.ua/news/2/1694-metininvest_pogasiv_kredit_na_15_mlrd.html

19. K. Blackwell, D. Fazzina. Open innovation: facts, fictions and future. A Nerac Publication. — September 2, 2008. — 15 p.

20. Shahraki A. A formula for prioritization and optimized selection of research projects in research and development departments of industrial factories / A. Shahraki, M. J. Paghaleh // African Journal of Business Management Vol. 6(10), pp. 3630-3638, 14 March, 2012. — Available online at <http://www.academicjournals.org/AJBM>

References

1. Analiz ekonomichnoho stanu Ukrainy. Monetarnyi ohliad. // NBU / [Elektronnyi resurs]. — Rezhym dostupu: http://www.bank.gov.ua/control/uk/publish/category?cat_id=58037

2. Asotsiatsiia ukrainskykh bankiv. Pokaznyky diialnosti bankiv. [Elektronnyi resurs]. — Rezhym dostupu: http://aub.org.ua/index.php?option=com_arhive_docs&show=1&menu=104&Itemid=112

3. Buriennikov Yu. Yu. Upravlinnia innovatsiinoiu diialnistiu v promyslovosti: sutnist, osoblyvosti rozvytku, shliakhy udoskonalennia : monohrafiia / Yu. Yu. Buriennikov, N. V. Polishchuk, V. O. Yarmolenko. — Vinnytsia: VNTU, 2011. — 184 s.

4. Dilovi ochikuvannia pidpriemstv Ukrainy. Analitychnyi zvit. III kvartal 2014 r. — NBU — Kyiv, 2014. — 60 s.

5. Dyba O. M. Finansovo-kredytne zabezpechennia innovatsiinoho rozvytku ekonomiky : monohrafiia/ O.M. Dyba. — K.: KNEU, 2015. — 387 s.

6. Zarichna N. Mizhnarodnyi dosvid stvorennia ta rozvytku finansovykh klasteriv / N. Zarichna // Sotsialno-ekonomichni problemy i derzhava. — 2012. — Vyp. 1 (6). — S. 59–65.

7. Interviu z Henri Chezbrukhom, ekspertom z innovatsii. — [Elektronnyi resurs]. — Rezhym dostupu: <http://www.management.com.ua/interview/int258.html>

8. Mizhnarodni kredytni reitynhy Ukrainy, rehioniv, kompanii i bankiv. — UNIAN. Ekonomika. — [Elektronnyi resurs]. — Rezhym dostupu: <http://economics.unian.net/ukr/detail/122753>

9. Moshenskyi S. Z. Istorii rynku tsinnykh paperiv Ukrainy u skladi Rosiiskoi imperii (druga polovyna KhIKh st. — pochatok KhKh st.) / S. Z. Moshenskyi // Visnyk ZhDTU. — 2011. — № 4 (58). — S. 354–363.

10. Dyba O. M. Innovatsiyni rozvytok pidpriemstv v umovakh hlobalizatsii / O. M. Dyba // Stratehiia ekonomichnoho rozvytku Ukrainy. — 2018. — Vyp.42. — S. 111–118. (UlrichsWeb, Scientific Indexing Services)

11. Pantielieieva N. M. Finansovi innovatsii z pozytsii innovatsiino-tsychlichnoi teorii ekonomichnoho rozvytku / N. M. Pantielieieva // Problemy i perspektyvy rozvytku bankivskoi systemy Ukrainy. Zbirnyk naukovykh prats. — 2011. — Vyp. 33 (11). — Tom 2. — S. 22–33.

12. Pashova S. M. Osoblyvosti zdiisnennia investytsiinoho kredytuvannia innovatsiinoi diialnosti bankamy Ukrainy / S. M. Pashova // Biznesinform : naukovyi zhurnal. — № 3. — 2013. — S. 307–313.

13. Pro innovatsiinu diialnist: Zakon Ukrainy № 40-IV vid 04.07.1991r. [Elektronnyi resurs]. — Rezhym dostupu: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=40-15>

14. Priadko I. V. Kontseptualni osnovy doslidzhennia sutnosti poniattia «innovatsiia» / I. V. Priadko // Tekhnolohycheskyi audyt y rezervy proyzvodstva. — № 2 (16). — 2014. — S. 20–26.

15. Soboliev V. O. Rozvytok teorii kryz: uzahalnennia Y. Shumpetera ta suchasni pidkhody / V. O. Soboliev // Naukovyi visnyk Chernivetskoho universytetu. Ekonomika. — 2011. — Vyp. 579–580. — Tom 2. — S. 35–40.

16. Stepanenko O. P. Tendentsii innovatsiinoho rozvytku bankivskoi systemy Ukrainy / O. P. Stepanenko // Aktualni problemy ekonomiky. — 2012. — № 6 (132) — S. 275–283.

17. Tsado H. V. Sutnist ta znachennia investytsiino-innovatsiinykh protsesiv v systemi rehionalnoho rozvytku / H. V. Tsado / Innovatsiina ekonomika: vseukrainskyi naukovo-vyrobnychiy zhurnal. — 2011. — № 2 (21). — S. 154–160.

18. Business. Kanal biznes-idei // [Elektronnyi resurs]. — Rezhym dostupu: http://business.ubg.ua/news/2/1694-metinvest_pogasiv_kredit_na_15_mlrld.html

19. K. Blackwell, D. Fazzina. Open innovation: facts, fictions and future. A Nerac Publication. — September 2, 2008. — 15 p.

20. Shahraki A. A formula for prioritization and optimized selection of research projects in research and development departments of industrial factories / A. Shahraki, M. J. Paghaleh // African Journal of Business Management Vol. 6(10), pp. 3630–3638, 14 March, 2012. — Available online at <http://www.academicjournals.org/AJBM>

Стаття надійшла до редакції 03.05.2019 р.

ОБЛІК, АНАЛІЗ ТА АУДИТ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

УДК 338.246.025

JEL Classification M21

DOI 10.33111/EE.2019.42.ZaritskyaN

N. Zaritskya

*assistant of the Department of
Management*

*Kyiv National University of
Technologies and Design*

Н.М. Заріцька

асистент кафедри менеджменту

Київського національного

*університету технологій
та дизайну*

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-7139-4727>

СТРУКТУРНО-ДИНАМІЧНИЙ АНАЛІЗ СУЧАСНОГО СТАНУ РОЗВИТКУ ЛЕГКОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ УКРАЇНИ

АНОТАЦІЯ. У статті подано результати аналізу сучасних тенденцій і структурно-динамічних змін у розвитку підприємств легкої промисловості України з метою виявлення найгостріших проблем і негативних чинників, що впливають на подальший розвиток галузі. Це дало можливість визначити основні напрями і механізми відновлення і подальшого розвитку підприємств індустрії, що може слугувати підґрунтям для побудови дієвих стратегій і встановлення довгострокових перспектив розвитку легкої промисловості.

КЛЮЧОВІ СЛОВА: легка промисловість, продукція легкої промисловості, структурно-динамічний аналіз, прямі іноземні інвестиції.

STRUCTURAL AND DYNAMIC ANALYSIS OF THE CURRENT STATE OF UKRAINIAN LIGHT INDUSTRY DEVELOPMENT

ANNOTATION. The article presents the results of modern trends and structural-dynamic changes analysis in the development of light industry enterprises in Ukraine in order to identify the most acute problems and negative factors that influence further development of the industry. This provided opportunities for identifying the main directions and mechanisms for restoration and further development of the industry, which could serve as a basis for building effective strategies and identifying long-term prospects for the development of light industry.

The most important factors that adversely affect the development of light industry are the low level of innovation technologies of the greater share of light industry enterprises, the slow pace of technological re-equipment of production, caused by financial insolvency of enterprises and loss of investor intensity; the reduction of the volume of the domestic industry raw material base, even necessary for the first time resources for production, led to the dependence of domestic